

ASOCIACE SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ ČR
Vinohradská 54
120 00 PRAHA 2

Mgr. Kateřina Valachová, Ph.D.

ministryně školství, mládeže a tělovýchovy
Karmelitská 7
118 12 Praha 1

V Praze 2. listopadu 2015

Věc: Otevřený dopis paní ministryni školství, mládeže a tělovýchovy

Vážená paní ministryně,

Asociace speciálních pedagogů ČR děkuje za možnost připomínkovat návrh vyhlášky k provedení § 19 a některých dalších ustanovení zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Této možnosti jsme využili a připomínky k Vaším rukám zaslali.

Je škoda, že jste Vy ani Vám podřízení pracovníci nerespektovali průběžně zasílané připomínky od pedagogů z praxe a zůstali jste v zajetí politického zadání, které sice možná vyhovuje zkresleným představám bruselských úředníků, ale poškozuje nemalé množství žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, a ve svých důsledcích žáky všechny. Chápu, že vyhrožování nevyplácením dotací apod. je třeba brát velmi vážně. Nicméně Vaší povinností je tyto úředníky přesvědčit, že jejich jednostranné informace podsouvané ze strany několika vlivných nestátních neziskových organizací, jejichž společným jmenovatelem je snaha získat pro svoji činnost maximum peněz, se nezakládají ve velké většině na pravdě. Samozřejmě, pokud to je ale Vaším cílem.

Vážená paní ministryně, myslím, že není náhodnou negativní odezva z pedagogického terénu na předložený návrh vyhlášky. Dovolím si zde připomenout Petici k vyjádření nesouhlasného stanoviska k požadavku MŠMT na zrušení materiálu Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání, příloha LMP (lehké mentální postižení) bez náhrady, kterou podepsalo na sedmdesát tisíc občanů z řad pedagogů, rodičů a politiků. Vaši pozici Vám skutečně nezávidím, protože v současném složení koncepčních pracovníků ve skupině náměstka pana Jaroslava Fidrmuce je jen minimum odborníků, kteří skutečně znají školskou problematiku. Pro neobornost nahrazenou pouze slepou poslušností není od nich možné požadovat věcně správně uchopený materiál. O to víc byste se proto měla opírat o pedagogický terén a to nejen ve svých tvrzeních do médií, ale skutečně. Pedagogové jsou připraveni pomoci a věřte, že i po letech mnoha zklamání stále ještě rádi. Ale to musí být ze strany střešního resortního orgánu opravdový a nejenom deklarovaný zájem.

A nyní ve stručnosti k návrhu vyhlášky.

Podoba předloženého materiálu působí neuceleně, nepřehledně a postrádá propojení mezi jednotlivými stupni vzdělání. V textu nenacházíme řešení středního vzdělávání po ukončení povinné školní docházky. Návrh vyhlášky nerespektuje existenci různých vzdělávacích programů v jednotlivých oborech středního vzdělávání. Materiál zcela pomíjí řešení situace, kdy zákonný zástupce žáka odmítne přestup svého dítěte do školy běžného vzdělávacího proudu. Co se pak bude dít? Bude pohnán k zodpovědnosti před OSPOD, že svému dítěti brání ve vzdělání? Bude mu po „socialisticku“ určeno jakousi vybranou věrčuškou to, kam má své dítě

přihlásit? V textu materiálu rovněž není vůbec uvedeno tzv. přechodové období pro žáky zařazené do upraveného vzdělávacího programu, v němž se již vzdělávají.

Vážená paní ministryně, pro Vaše ujištění - školy poskytují žákům se speciálními vzdělávacími potřebami různá podpůrná opatření již mnoho let, protože bez nich by bylo vzdělávání takovýchto žáků jen obtížně představitelné. Pozitivní je akcentování přítomnosti asistentů pedagoga, ale ti již řadu let rovněž ve školách běžných jsou. Jen je třeba nalézt systém jejich odměňování, aby tyto školy nemusely doslova žebrať o alespoň zlomky mzdových prostředků na ně, stejně jako na potřebné kompenzační pomůcky a učebnice.

Podpůrná opatření jsou v předkládané podobě koncipována na podporu žáků s ohledem na věkové zvláštnosti po dobu plnění povinné školní docházky na prvním stupni. Jejich využitelnost na druhém stupni základního vzdělávání je kontroverzní a v případě středního vzdělávání jsou ve velké míře jen obtížně použitelná. To platí opět především u žáků s mentální retardací, jejichž mozková kapacita má své nepřekročitelné limity.

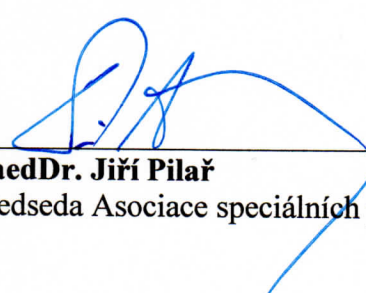
Vážená paní ministryně, protože jste patrně informována poněkud jednostranně, chci Vám připomenout, že Česká republika je dlouholetým členem Agentury pro speciální a inkluzivní vzdělávání a tam jsme vždy zaujímali váženou pozici z hlediska kvality nastavení systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami. Několikrát jsme byli také inspirací pro další členské státy. Dobrou úroveň tohoto segmentu vzdělávání potvrdil i výzkum týkající se vzdělávání romské populace, který nechala v roce 2012 provést bývalá eurokomisařka paní Viviane Reding a naše republika v něm byla hodnocena ve srovnání s dalšími deseti evropskými zeměmi jako nejlepší v mnoha kritériích, zvláště pak v nejmenší procentuální četnosti negramotných a také uplatněním romské populace na trhu práce (nejmenší nezaměstnanost Romů ve sledovaných zemích (včetně Francie, Itálie, Španělska, Maďarska a Slovenska). Proč tedy máme zásadním a ještě tak, promiňte, neodborným způsobem rozbalancovávat systém, který sice potřebuje změny, ale citlivé a postupné? Jenom že několik nezodpovědných, ale vlivných jedinců bez patřičné odbornosti hřímá nesmysly, pomlouvá republiku v zahraničí a ministerstvo se jejich vlivu bojí? Potřebné změny je nutné předem pečlivě promyslet a zavádět na základě ověřených údajů s možností úprav a oprav s průběžným vyhodnocováním realizovaných kroků.

V odvodnění působí skutečně komicky futurologická úvaha o pozitivním dopadu na HDP v roce 2090. Takovýto argument pro žádané změny patří spíše do kategorie blouznivých představ a ne do ministerstvem zodpovědně připraveného materiálu.

Vážená paní ministryně, jelikož návrh vyhlášky předložené k připomínkování obsahuje celou řadu chyb jak z koncepčního, tak i speciálně pedagogického hlediska, není možné do něho připomínky pouze zapracovat, ale je, z našeho pohledu, nutné vytvořit text zcela nový. Jen tak lze zajistit jeho konzistentnost a tedy i realizovatelnost ve školních podmínkách.

S úctou

ASOCIACE SPECIÁLNÍCH PEDAGOGŮ
Vinohradská 54, 120 00 Praha 2
IČ: 22813381

PaedDr. Jiří Pilař
předseda Asociace speciálních pedagogů ČR